

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра історії та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід БАЧУРІН

«_____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17 «Цивільне право. Частина 1»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність (ості)

081 Право

(шифр і назва спеціальності (тей))

Освітня програма

Право

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Цивільне право. Частина 1»**

(повна назва дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за спеціальностями **081 «Право»**

«_____» _____ 2023 року. – 9 с.

Розробники:

Ганич О.А., к.ю.н., доцент, доцент кафедри «Історії та права».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та права

(назва кафедри)

Протокол № 1 від. 05.09.2023 р.

В.о. завідувача кафедри _____ (Грудницький В.М.)
(підпис)

«05» вересня 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань **08 Право**

(шифр, назва)

Протокол № 1 від. «08» вересня 2023 р.

«08»09. 2023 р. Голова _____ (В.М. Грудницький)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	---
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом:	150	---
в тому числі:		
лекції:	32	---
практичні заняття:	---	---
лабораторні заняття:	---	---
семінари:	32	---
самостійна робота:	86	---
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	Викладач Ганич Ольга Анатоліївна, кафедра історії та права https://donntu.edu.ua/gorn/kafedra-ip olha.hanych@donntu.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни: вивченню дисципліни передую засвоєння базових положень із дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право України».

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни - формування у студентів системи знань, що пов'язані правовим регулюванням особистих немайнових та майнових відносин (цивільних відносин), заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників, а також загальних положень про фізичних і юридичних осіб та інших учасників цивільних відносин, об'єкти цивільних прав, правочини, відносини представництва, здійснення та захист цивільних прав, виконання цивільних обов'язків, цивільно-правову відповідальність, а також засвоєння положень таких підгалузей, як речове право, право інтелектуальної власності, спадкове право.

Передумови для вивчення дисципліни: вивченню дисципліни передую засвоєння базових положень із курсу «Основи економічної теорії», Теорія держави та права», «Конституційне право».

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові компетентності:

ФК03. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

ФК07. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК08. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

ФК09. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

ФК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

ФК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН03. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН05. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН06. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН07. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН09. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки

ПРН21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні положення щодо предмета і методу цивільного права, його системи і джерел;
- визначення об'єкту цивільного права;
- види суб'єктів майнових та особистих немайнових відносин, їх права та обов'язки;

- основні підгалузі і інститути цивільного права, зокрема: речове право; право інтелектуальної власності; спадкове право;
- основні положення щодо здійснення зобов'язань: зміст, строки, засоби забезпечення та відповідальність.
- **вміти:**
- орієнтуватися у чинному цивільному законодавстві, правильно його тлумачити і застосовувати на практиці;
- проводити юридичний аналіз правовідносин, що склалися у конкретних життєвих обставинах;
- самостійно працювати з нормативними актами та науковими джерелами;
- використовувати здобутки науки цивільного права для вирішення казусів;
- обґрунтовано і мотивовано приймати рішення по завданнях та належно їх оформлювати.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни «Цивільне право. Частина 1», і в терміни, встановлені навчальним планом. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів роботи відповідно до розподілу балів, які отримують студенти:

Поточний контроль							
Сз. 1	Сз. 2	Сз. 3	Сз. 4	Сз. 5	Сз. 6	Сз. 7	Сз. 8
2	2	3	2	3	3	2	3
1,2	1,2	1,8	1,2	1,8	1,8	1,2	1,8

Поточний контроль								Поточний контроль	Екз. робота	Максимальний бал, що повинен набрати студент
Сз.9	Сз.10	Сз.11	Сз.12	Сз.13	Сз.14	Сз.15	Сз.16			
2	3	2	3	2	3	2	3	40	60	100
1,2	1,8	1,2	1,8	1,2	1,8	1,2	1,8	24		84

Примітка: ,Сз.2, Сз.3 і т.д. – семінар

У чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні).

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка

За 100-бальною шкалою	Для екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет, метод, система та джерела цивільного права України
Тема 2. Цивільні правовідносини
Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права.
Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага.
Тема 6. Здійснення і захист цивільних прав та виконання цивільних обов'язків
Тема 7. Строки та терміни у цивільному праві України
Тема 8. Відповідальність у цивільному праві України
Тема 9. Право власності в системі речових прав
Тема 10. Загальні положення про зобов'язання
Тема 11. Спадкове право України
Тема 12. Основні поняття права інтелектуальної власності
Тема 13. Загальні поняття договірного права.

6.2. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Д.ф.н.
1	Поняття, предмет, метод, система та джерела цивільного права України	3
2	Цивільні правовідносини	2
3	Фізичні особи як суб'єкти цивільного права.	3
4	Юридичні особи як суб'єкти цивільного права	2
5	Об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага.	2
6	Здійснення і захист цивільних прав та виконання цивільних обов'язків	2
7	Строки та терміни у цивільному праві України	2
8	Відповідальність у цивільному праві України	2
9	Право власності в системі речових прав	3
10	Загальні положення про зобов'язання	2
11	Спадкове право України	3
12	Основні поняття права інтелектуальної власності	3
13	Загальні поняття договірного права.	3
	Усього годин	32

**6.3. Лабораторні роботи не передбачено
навчальним планом**

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Д.ф.н.
1	Поняття, предмет, метод, система та джерела цивільного права України	6
2	Цивільні правовідносини	6
3	Фізичні особи як суб'єкти цивільного права.	7
4	Юридичні особи як суб'єкти цивільного права	6
5	Об'єкти цивільних прав. Нематеріальні блага.	7
6	Здійснення і захист цивільних прав та виконання цивільних обов'язків	7
7	Строки та терміни у цивільному праві України	7
8	Відповідальність у цивільному праві України	6
9	Право власності в системі речових прав	7
10	Загальні положення про зобов'язання	7
11	Спадкове право України	7
12	Основні поняття права інтелектуальної власності	7
13	Загальні поняття договірної права.	6
...	Усього годин	86

6.5. Навчальним планом передбачено виконання курсових робіт.

7. Література

7.1. Основна

1. Круглова О. О. Курс лекцій з дисципліни «Цивільне право» / О.О. Круглова. – Дніпро: Видавець Біла К. О., 2017. – 151 с.
2. Цивільне право України. Загальна частина / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2010. 976 с.
3. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 232 с.
4. Цивільне право України: Загальна Частина: підручник / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. – 5-те вид., сртеотипне. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 976с.
5. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 736 с.
6. Цивільне право України (у запитаннях та відповідях): Навчальний посібник: Практикум / За ред. В. К. Матвійчука, І. С. Тімуша. – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2013. – 348 с.
7. Цивільне право України: підручник [Текст] : в 2 т. Т. 1 / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. – Львів: «Новий Світ-2000», 2014. – 444 с.
8. Цивільне право: підручник : у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт.кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право, 2012. Т. 1. 656 с.
9. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н., проф. Булеци С.Б., к.ю.н., доц. Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
10. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), ч. 2. Особлива. – К.: Видавництво Ліра-К, 2018. – 996 с.

7.2. Допоміжна

1. Адаховская Н. С. К вопросу о коллизионно-правовом регулировании опеки и попечительства / Н. С. Адаховская // Часопис цивілістики. – 2017. – Вип. 23. – С. 31-34.
2. Антошкіна В. К. Проблеми реалізації та шляхи удосконалення інституту права власності та інших речових прав: монографія. Київ, 2018. 208 с.
3. Голубєва Н. Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Н.Ю. Голубєва; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". – Одеса, 2013 // Часопис цивілістики. – 2017. – Вип. 23. – С. 98-109.
4. Дзера О. В. Вибране. Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики. Київ, 2017. 871 с.
5. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: становлення і розвиток : монографія. 2-ге вид. Київ: КНТ, 2007. 288 с.
6. Кіріак О. Співвідношення понять «термін» і «Момент у часі» за цивільним законодавством України / О. Кіріак // Підприємництво, господарство і право. №3, 2021. С. 32-36.
7. Клименко О. М. До дискусії про сутність і зміст права власності. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2013. № 11. С. 122–127.
8. Короєд С. Відступлення права власника на витребування нерухомого майна із чужого незаконного володіння (цесія віндикаційної вимоги) / С. Короєд // №3 , 2021. С. 37-42.
9. Кухарєв Р. Сутність права на обов'язкову частку у спадщині у спадковому праві України / Р. Кухарєв // Підприємництво, господарство і право. №2, 2021. С. 11-15.
10. Матійко М. В. Функціоналізм в цивільному праві: онтологічний аспект / М. В. Матійко // Часопис цивілістики. – 2017. – Вип. 24. – С. 6-10.
11. Мироненко В. Права володіння, користування і розпорядження власністю за цивільним законодавством / В. Мироненко // Підприємництво, господарство і право. №1 , 2019. С. 28-33.
12. Самойлова І. Спадковий договір: правова природа за законодавством України та країн Європи / Самойлова І. // Підприємництво, господарство і право. №3, 2021. С. 54-59.
13. Спасибо-Фатєєва І. Значення державної реєстрації для набуття права власності на нерухомість / І. Спасибо-Фатєєва // Право України. № 10. 2017. С. 21-25.
14. Чумак Р. Цивільно-правова відповідальність за невиконання та/або неналежне виконання договору про надання юридичних послуг / Р. Чумак // Підприємництво, господарство і право. 2021 №1, С 40-51.
15. Шахназарян К. Е. Питання проблеми систематизації прав на чужі речі за законодавством України / К. Е.Шахназарян // Часопис цивілістики. – 2017. – Вип. 24. – С. 27-30.
16. Яворська О. С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2011. 36 с.

7.3. Нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України – 1996 - № 30 – Ст. 141
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України - 2003 р. - № 40 - Ст. 356
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України - 2003 р. - № 18 - ст. 144
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України - 2004 р. - № 40 (№№ 40-42), ст. 492

7.4. Методична література:

Заплановано: Методичні вказівки до практичних та самостійних занять з дисципліни «Цивільне право. Частина 1» для студентів спеціальності 081 Право.

8. Інформаційні ресурси

При викладанні навчальної дисципліни «Цивільне право. Частина 1» студенти можуть користуватися:

1. Інформаційними ресурсами науково-технічної бібліотеки університету і кафедри історії та права.
2. <https://www.rada.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.